Oudere werknemers vergeten groep bij “Het Nieuwe Werken”?

Ineke Thierauf, Hilda Hoek, Ep Marinus, Paul Settels

In veel organisaties worden gebouwen verbouwd en gelijk geschikt gemaakt voor “Het Nieuwe Werken”. “Het Nieuwe Werken" is een model waarbij het mogelijk is om tijd en plaats onafhankelijk te werken en gebruik te maken van zogenaamde activiteit gerelateerde werkplekken. Tijd en plaats onafhankelijk werken bijvoorbeeld: 's morgens thuis email checken, na de spits naar een vergadering op kantoor rijden, informeel overleggen in de koffie en broodjes bar, ondertussen via de WiFi internetten, relaxen en netwerken in de loungehoek, geconcentreerd een rapport afmaken in de concentratie ruimte en de dag afronden achter je laptop op een flexplek in de kantoortuin, weer voor de spits terug naar huis om daar te chatten met internationale collega's in andere tijdzones. Op een aantal organisaties na is helaas de praktijk anders. In de praktijk wordt de nadruk gelegd op de lagere huisvestingslasten. Immers, op deze wijze kunnen zeker 50 -60% meer werknemers van het kantoorgebouw gebruik maken. Meer werkplekken in hetzelfde gebouw, met mogelijk ook per werkplek minder ruimte. Geen vaste plek om te werken, maar wel altijd een plek om te werken. Het resultaat is dan vooral flex-werkplekken in kantoortuinen met te weinig concentratiewerkplekken. Ook worden er vaak werkplekken gecreëerd in gangen, hallen, atria etc. In dit concept worden kantoortuinen ook als positief gezien, omdat deze de contacten en samenwerking tussen medewerkers van verschillende groepen zou bevorderen.

Wat betekent dat voor oudere werknemers?

Bij het ouder worden van mensen, dat begint al bij 40 jaar, nemen een aantal lichaamsfuncties in kwaliteit af. Bijna niemand ontloopt de leesbril. Velen hebben met 50 jaar door regelmatige blootstelling aan luide muziek en andere hoge geluidniveaus vervroegd al een gehoorapparaat nodig. Ook wordt het vermoeiender om te multitasken, veel prikkels tegelijk te verwerken zoals op een kantoortuin. Uit allerlei onderzoek komt ook naar voren dat ouderen gevoeliger zijn voor een slecht thermisch en visueel binnenklimaat.

Kortom willen ouderen goed werk kunnen blijven doen op flexplekken in kantoortuinen, dan zullen de kantoortuinen akoestisch, klimatologisch, visueel en qua inrichting van een hoog kwaliteitsniveau moeten zijn. In deze sessie wordt aangegeven waar het mis kan gaan en hoe dit kan worden verbeterd. In 3 korte presentaties komen achtereenvolgens aan de orde:

1. Hilda Hoek: (oudere) vrouwen en mannen en het binnenklimaat, zijn er verschillen?

Er zijn tussen individuen grote verschillen in beleving van dezelfde omgevingstemperatuur, als gevolg van verschillen in de thermoregulatie van het lichaam. Geslacht, leeftijd, vetpercentage en conditie spelen hierbij onder andere een rol. In de zomer hebben ouderen meer moeite met de hoge temperatuur tijdens een hittegolf en in de winter zetten ze de verwarming graag een graadje hoger dan jongeren. Is Het Nieuwe Werken een zegen voor oudere werknemers dankzij de vrije keuze voor een werkplek? Of is HNW juist een straf, door de heropleving van de kantoortuin en de introductie van werkplekken in tochtige verkeersruimten, waar geen sprake is van individuele invloed op het binnenklimaat? Kun je als werkgever tegemoet komen aan de individuele behoeften van zowel koukleumen als snelle zweters?

2. Ep Marinus: slecht horen en verstaan is van alle leeftijden, is dit met akoestische maatregelen te verbeteren?

Naar mate men ouder wordt krijgt men steeds meer te maken met ouderdomsslechthorendheid (presbyacusis). De laatste 50 jaar is de (vrijwillige) blootstelling aan te hard geluid en daarmee (ouderdoms)slechthorendheid alleen maar toegenomen. Men spreekt dan ook wel over sociopresbyacusis. Daar waar men tot voor kort naar mate men ouder werd op de kantoren een steeds betere positie en vaak daaraan gekoppeld een betere werkplek kreeg, is dit door het anders werken niet meer vanzelfsprekend. Daarbij komt dat langer doorwerken een must is, niet meer op 60 met vervroegd pensioen, maar doorwerken tot 67. De oudere generatie die hier mee te maken heeft, had al moeite met allerlei nieuwe technieken. Anders dan de jonge generatie die gewend is met de vele prikkels om te gaan, is het nieuwe werken voor de oudere generatie meer belastend. Dit vraagt aandacht voor de situatie zeker ook de akoestische situatie. Onderkennen van deze gegevens schept mogelijkheden hier op in te spelen.

3. Paul Settels: minder lees- en/of computerbril met meer verlichting?

Zeker boven je 40ste neemt het zicht af. Je krijgt moeite met het lezen van kleine lettertjes. Ook de kleuronderscheiding wordt minder. Zwart op rood is vaak niet meer te zien, oranje op groen begint te dansen voor je ogen, nuances in grijstinten wordt lastig. Daarnaast gaat hele visuele systeem van de mens mankementen vertonen. Receptoren vallen uit, de verwerkingstijd naar en in onze hersenen verlopen trager. En daar hebben we mee te maken in onze “nieuwe’ werkruimte, waar interieurarchitecten en ‘stylisten’ de vrije hand krijgen met ‘prachtige verlichting’.
Vraag is dus waar moet de nadruk op liggen: op correctiemiddel of op de verlichting? Geldt dit voor alle ouderen? Wat is de invloed hiervan op de jongere collega’s, de ruimtebeleving en de te verrichten werktaak.

4. Ineke Thierauf: Discussiestellingen over “Wat adviseren we als arbeidshygiënist”?